

Johan Leche och väderleken

Johan Leche (1704–1764) växte upp i Skåne och studerade teologi, naturvetenskap och medicin vid Lunds universitet. Han fick stöd av arkiater Stobæus i sina medicinska studier och verkade som läkare efter gradueringen. År 1742 blev han utnämnd till professor i medicin vid Kungliga Akademien i Åbo och verkade på denna post till sin död. Under sin tid i Åbo gjorde han omfattande väderleksobservationer.

Studier och tidiga tjänster

Johan Leche föddes den 22 september 1704 i Skåne (Martin, 1765; Railo, 1996). Han härstammade från en gammal prästsläkt, som ursprungligen kom från Holland och slagit sig ned i Skåne. Det var farfadern Frans Jönsson som kom till Skåne. Sonen Jöns Fransson blev kyrkoherde i Barkåkra, Biäre härad, där han dog 1710. Han var gift två gånger och i det andra giftet föddes sonen Johan Leche. Det är också nu namnet Leche dyker upp. Jöns Leche var i sitt andra äktenskap gift med Christina Paulin. Efter hans död gifte Christina Paulin om sig med kyrkoherden Anders Lunnus, som kommit till Barkåkra pastorat efter Jöns Leches bortgång. Han blev således Johan Leches styvfar och var en hjälpsam och förståelsefull sådan.

Johan Leche gick i trivialskola i Helsingborg och fortsatte därefter att studera vid Lunds universitet. Han var en flitig och framgångsrik student och kom redan tidigt i åtnjutande av ett litet årligt *20 plåtars* stipendium. Det stora

flertalet studenter vid denna tid tänkte sig en framtid som präster. Det gjorde också Johan Leche och han studerade teologi, men naturvetenskap lockade samtidigt. Han studerade därför ett stort antal ämnen.

Sin första tjänst hade Johan Leche som informator hos assessor Nils Bildensköld på Simonstorp. I detta hem hade Leche tillgång till assessorns bibliotek och han läste bl.a. *Flora Danica, för figurerna skull* samt ornitologi. Nu började Leche samla naturalier och inom kort hade han en förnäm samling växter och fåglar. Sin växtsamling beskrev han i *Florula Simontoriana* som upptog växter från trakten kring herrgården.

Under åren som informator mognade Leches beslut att lämna teologin och i stället ägna sig åt medicinska studier. Han sålde sin hebreiska bibel och köpte i stället Verheyens *Anatomie*. Nu blev arkiater Kilian Stobæus hans läromästare och Leche fick lära sig den praktiska medicinen då han följde med Stobæus på dennes sjukbesök. Dessutom skulle han förestå sin läromästares *Laboratorium Chemicum. Detta var mäst inrättadt, för läkemedels tillredande, åt fattiga sjuka, som på Stadens Apothek ej förmådde köpa sin helse*. Leche hade framgång i sina studier. Han blev prosector vid de anatomiska övningarna och samtidigt skötte han docenturen vid medicinska fakulteten. Ytterligare skulle han ha uppsikt över universitetets naturaliesamlingar. För detta *hugnades Han med et årligt Stipendium af 80 Dal.S:mt, som i den tiden och för Hans ålder, gjorde Honom någorlunda bergad*.

Sedan Leche avslutat sina medicinska studier fick han 1740 kunglig fullmakt på sysslan som *Provincial-Medicus* i Skaraborgs län. Patientbesöken blev nu

tunga, och fastän lönen var betydligt bättre än tidigare slukade redan hästen en försvarlig del av den. Med tiden började Leche därför se sig om efter en lämpligare tjänst.

Då medicine professuren i Lund blev ledig efter Johan Jacob von Döbelns frånfälle 1743 uppställdes Leche på förslag att beträda tjänsten. Trots att han fick goda omdömen om den avhandling han skrivit för tjänsten blev Eberhard Rosén utnämnd till professuren. Leche vistades efter detta en tid i Stockholm där han kom i personlig kontakt med Carl von Linné. Denne var sedan tidigare bekant med Leches arbeten och uppskattade dem mycket. Linné uppkallade till hans ära ett örtsläkte *Lechea* och en insektart *Pahlæna Lecheana*. Johan Leche blev efter detta läkare vid Ost-Indiska Compagniet i Göteborg.

FÖRFATTAREN

FD **Peter Holmberg** är professor emeritus vid medicinska fakulteten, Helsingfors universitet, där han undervisar i medicinsk fysik. Han är intresserad av undervisning och fysikens historia. Han är medförfattare till läroböcker i fysik för gymnasier och universitet, bl.a. Santorius och Galenos: *Introduktion till medicinska studier*. För närvarande forskar han i fysikens ställning under 1600-1800-talen i Åbo och Helsingfors.

Medicine professor i Åbo

Då Herman Spöring avlidit 1747 och den ledigblivna medicine professuren vid Åbo Akademi skulle tillsättas, skickade Johan Leche in sin ansökan. Då konsistoriet den 19 december 1747 behandlade besättandet hade sammanlagt sex ansökningar inkommit. Sedan man diskuterat de sökandes meriter uppjordes följande förslagsrum: 1° assessorn och medicine adjunkten i Uppsala, doktor Johan Gottschalck Wallerus, 2° assessorn i Collegio Medico, doktor Abraham Barck och 3° *provincial medicus* i Göteborg, doktor Johan Leche.

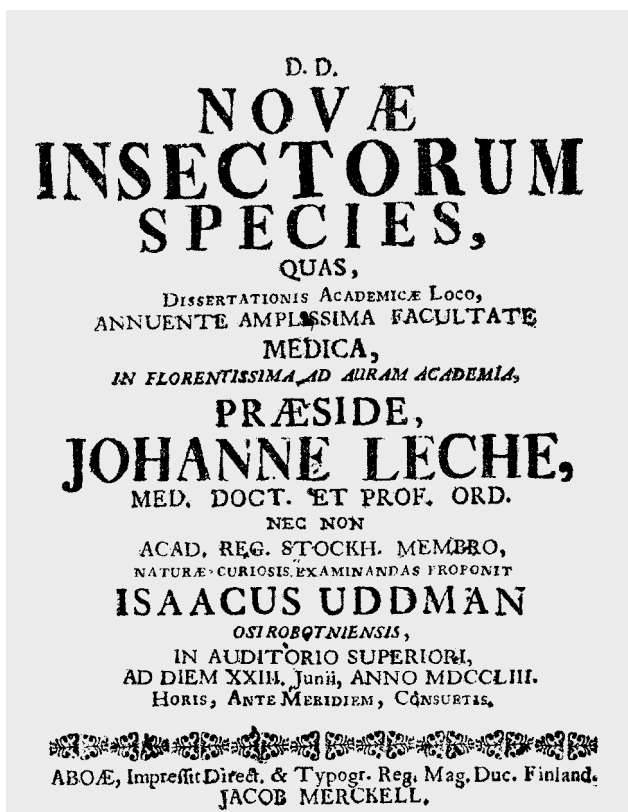
Vid denna tid var Carl Gustaf Tessin kansler vid Åbo Akademi och han hade hos Hans Kungliga Majestät framhållit betydelsen av att ett *anatomie och dissections hus* skulle uppföras vid akademien. Förslaget godkändes och 6000 dahl:r k:rmt beviljades. Nu behövdes en lämplig professor för denna uppgift och blickarna föll på Johan Leche. Han lyftes således upp från tredje förslagsrum – måhända hans erfarenheter från verksamheten vid Lunds universitet vägde tungt vid detta val.

Det gick ett halvt år till innan Leche infann sig i Åbo. Vid konsistoriemötet den 26 september 1748 lyckönskades han av *Rector Magnificus ... så wäl til sielwa ämbetet, som des lyckel. ankomst hit å orten*. Efter detta svor Leche assessorseden och tog säte i kollegiet.

Johan Leche kom nu i nära kontakt med Johan Browallius och Carl Fredrik Mennander. Tack vare den naturvetenskapliga bakgrunden alla tre hade fick de gemensamma uppgifter av konsistoriet att sköta. Till dessa hörde bl.a. granskningen av avlidne medicine professor Spörings bibliotek och naturaliesamling och sedan den sistnämnda inköpts till Akademien skulle den ordnas. Också arbetet med att anlägga akademiträdgården, *Hortus academicus*, krävde tid och ansträngningar. Planerandet och byggandet av anatomiteatern var ett annat stort projekt. Även om kostnaderna skulle täckas med årliga bidrag tog det lång tid innan ett beslut fattades och byggandet kunde påbörjas. År 1763 stod slutligen *Theatrum Anatomicum* färdig och vid invigningen den 15 november höll Leche en oration "*Om anatomins historia*".

Under Leches professorstid i Åbo ventilerades endast två avhandlingar för vilka han var preses. Innehållsmäs-

Bild 1. Titelsidan till Isaacus Uddmans akademiska avhandling om *Novæ Insectorum Species*. Granskad den 28 juni 1753 med Johan Leche som preses (Helsingfors universitetsmuseum).

sigt sammanföll dessa med de naturvetenskapliga områden Leche ägnat sig åt tidigare och man får därför anta att han också själv författat dem. Den första kom ut 1753, fem år efter professorsutnämningen, och behandlade några nya insekter (Bild 1). Respondent var Isaacus Uddman (Uddman, 1753). Den andra avhandlingen handlade om svalors övervintring och flyttning. Den ventilerades 1764, endast några månader innan Leche avled. Respondent var Johannes Grysselius. Enligt gammal folketro övervintrade svalorna i vattendrag och sjöars bottenlam. Denna folketro tillbakavisades i avhandlingen och enligt Leches iakttagelser var svalan en flyttfågel.

Några egentliga medicinska avhandlingar skrev Leche inte, bortsett från det tal han höll då han nedlade rektoratet 1761 (Bild 2). Detta tal handlade om luftens beskaffenhet i Åbo och hur politiker och medicinare kunde förekomma sjukdomar (Leche, 1761).

Smittsamma sjukdomar spred sig lätt bland befolkningen. Speciellt fruktade var de smittkoppepidemier som förekom och som skördade människoliv. En dylik epidemi grasserade år 1754 och uppskattningsvis 4 000 människor dog (folkmängden i Finland var vid denna tid 430 000). Man kände till att variolation gav skydd mot sjukdomen. Variolation innebar att vätska från en smittkoppspatient utslag ympades i huden på en frisk person. Den ympade blev endast lindrigt sjuk men immun mot den verkliga sjukdomen. Den första ympningen av detta slag i Finland utfördes i Åbo den 19 oktober 1754 av provinsialläkaren Johan Haartman. Denna koppypning utfördes på Johan Leches dotter Maria Elisabeth, endast sex månader gammal, som blev lindrigt sjuk men tillfrisknade snabbt (von Bonsdorff, 1978; Railo, 1996).

Johan Leche var mångsidigt begåvad och bakom sig hade han såväl teologiska som naturvetenskapliga och medicin-

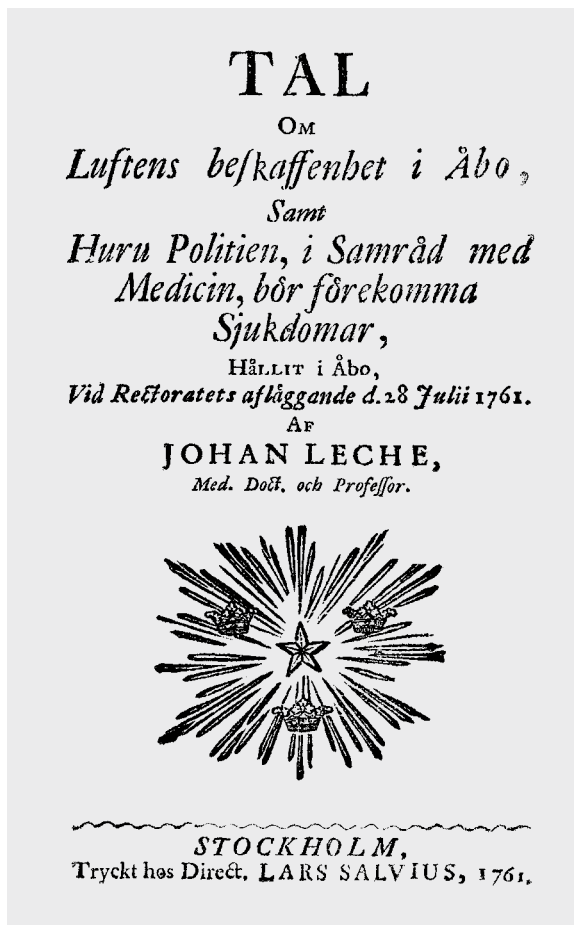

Bild 2. Titelsidan till det *Tal om Luftens beskaffenhet i Åbo, samt Huru Politien, i Samråd med Medicinen, bör förekomma Sjukdomar* som Johan Leche höll då han nedlade rektoratet den 28 juli 1761. Stockholm, 1761 (Helsingfors universitetsmuseum).

ska studier. Tidigt hade han inhämtat omfattande språkkunskaper: svenska var hans modersmål och med studierna kom latin, hebreiska och grekiska samt tyska. Under tiden som informator för assessor Nils Bildenskölds barn inhämtade Leche kunskap i franska som för *ädelt umgänge och beqväm sammanlefnad med hyfsat folk, var här, som annorstädes, Fransöska Språket hållit oumgängligt*. Engelska lärde han sig då han läste en engelsk bok med anvisningar om temperaturmätningar, detta så väl att han gjorde en översättning till svenska, som dock inte trycktes. I Åbo vannade han sig om att lära sig finska språket så att han kunde umgås med landets befolkning på dess eget språk (Martin, 1765).

Ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien i Stockholm

Johan Leche blev invald i Kungliga Vetenskapsakademien i Stockholm 1745. Under sin tid som medicine professor i Åbo skrev Leche flera uppsatser som han skickade in till Kungliga Vetenskapsakademien Stockholm. I ett arbete från 1759 beskrev Johan Leche *et litet Djur, Som på Finska kallas Tuhcuri* (Leche, 1759b). Han beskrev noggrant hur detta djur såg ut och bifogade en teckning (Bild 3). Då man granskar den bild Leche bifogat och ser det vita området kring munnen och på underkäken utgör detta en beskrivning av flodiller, en art som idag är utdöd i Finland.

Många artiklar publicerades i undervisningssyfte och till dessa hörde anvis-

ningar om vattandet av kryddgårdar under torra somrar (Leche, 1758a) med en fortsättning följande år: *Ytterligare Försök öfver vatnande af Krydde-gårdar* (Leche, 1759a). I dessa arbeten gjorde Leche mätningar av vilka vattenmängder som behövdes för att myllan skulle behålla lagom fuktighet. Samtidigt försökte han också väcka omtanke hos ägarna till dessa kryddgårdar: *at öka omtanken hos dem, som äro vane at låta alt ankomma på Tjenst-folkens vårdslösa godtfinnande*. Leches praktiska läggning kom också fram då han i en längre artikel redogjorde för *Honungs-Daggens Historia* (Leche, 1762a). Senare skrev han om att förekomma missväxt som förorsakades av väta under såningstider (Leche, 1764a), och redan samma år redogjorde han för den rätta skördetiden för råg (Leche, 1764b).

Väderleksobservationer

Då Johan Leche etablerat sig i Åbo påbörjade han ett omfattande program av väderleksobservationer som sträckte sig över åren 1750–1761. Sammanställningar av dessa publicerades i en serie artiklar i Kongl. Vetenskaps Akademiens Handlingar (Leche, 1762b, 1762c, 1763a, 1763b, 1763c, 1763d). För att erhålla tillförlitliga mätresultat tillverkade Leche själv sina termometrar och barometrar. Viktigt var här att känna till kvicksilvrets volymutvidgningskoefficient då detta ämne allmänt användes i både termometrar och barometrar. Leche gjorde därför försök att bestämma koefficienten (Leche, 1758). Senare ville Leche dela med sig av sina kunskaper och i en artikel med 31 punkter beskrev han noggrant hur man tillverkar egna barometrar (Leche, 1763e).

Leche gjorde väderleksobservationer åren 1750–1761 och i en serie artiklar 1762–1763 publicerade han sina resultat. Den första artikeln (Leche, 1762b), *UTDRAG AF VÄDERLEKS JOURNALEN*, som han kallade *Första Stycket, Om Blås-Vädren* inleddes med 19 tabeller som angav förekomsten av helt lugna dagar, dagar med halvstorm, starkare bläst, svagare bläst och helstormar fördelade på år och månader samt riktning. Artikeln avslutades med ett textavsnitt där Leche kommenterade tabellerna. Han gjorde också ett försök att gå utanför landets gränser och nämnde grannländer och hur stormar nådde Sverige.

Andra stycket i artikelserien (Leche, 1762c) inleddes på samma sätt med tabeller och behandlade förekomsten av regn och avslutades med några anmärkningar. I det tredje stycket (Leche, 1763a) behandlades mängden nederbörd. Vid dessa observationer beskrev Leche en hemgjord ombrometer (regnmätare) som han använt. Den var gjord av trä och sålunda svällde den något vid fuktig väderlek och drog ihop sig vid torka. Leche var medveten om detta. Nederbörden varierade under årets månader, *hvilket är en synnerligen GUDS nåd och skickelse*. Skulle mycken nederbörd falla under hela året, skulle jordbruket lida. Också vägarna skulle vara i dåligt skick och försvåra resor. Nu föreföll allting följa en större plan. Leche diskuterade sedan vad årsringarna i olika träslag avslöjade. Speciellt nämnde han en fura med 320 *Saf-ringar*, som således börjat växa år 1444.

I det fjärde stycket (Leche, 1763 b) diskuterades barometerns förändringar. Artikeln följde det tidigare mönstret. Den inleddes med sex tabeller över barometerns högsta och lägsta stånd för varje månad under åren 1750–1761 och sedan följde anmärkningar där Leche kommenterade mätningarna. Speciellt skulle man notera huruvida barometerståndet steg eller sjönk och om detta skedde snabbt eller långsamt.

Den femte artikeln behandlade temperaturen i Åbo (Leche, 1763 c). I rubriken till det avslutande arbetet skrev Leche om meteorologiska observationer och angav det som *Sjette och Sista Stycket* (Leche, 1763). I detta arbete angavs islossning i Pemar och Åbo, flyttfåglarnas ankomst och blomningstider för några träd. Då Leche granskade sina tabeller och kom med kommentarer dröjde han speciellt vid svalornas ankomst och granskade olika arter av svalor. Svalornas ankomst och bortflyttning behandlades senare vid disputationen 1764 där Grysselius var respondent och Leche preses. Denna femte artikel avslutades med en tabell om förekomsten av norrsken. Tabellen var uppställd efter månad och år. Då Leche sammanräknade antalet norrsken per månad under perioden 1749–1762 konstaterade han: *Norrsken har jag ingen gång sedt i Junio, antingen därför, at det intet kunnat ses för de ljusa nätterna skul; eller, som troligast synes vara, efter intet i den månaden varit; som kan slutas*

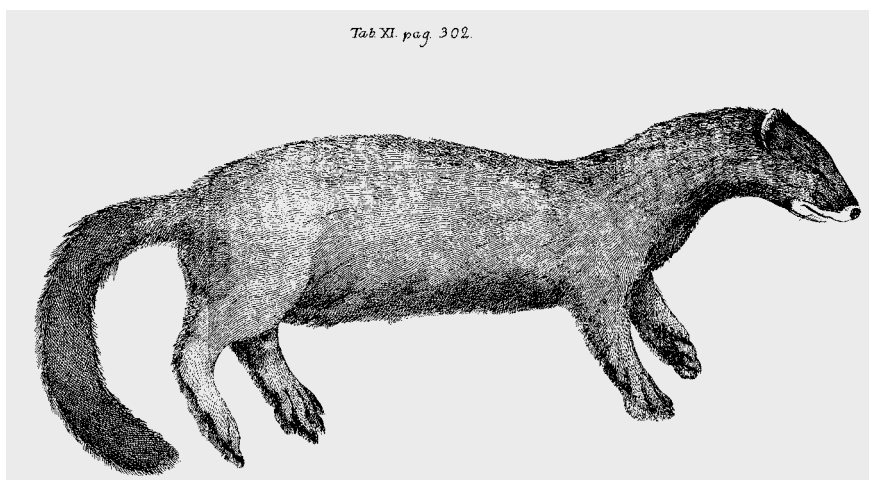

Bild 3. Johan Leche var en skicklig tecknare och hans teckning av flodillern är noggrann (Leche, 1759b) (Kungliga Vetenskapsakademien, Stockholm).

däraf, at Maj och Julius hafva allenast haft et enda hvardera på dessa 14 åren.

Leche var inte ensam om att göra väderleksobservationer i Finland vid denna tid. I Laihela hade Carl Fredrik Stierwald samlat material till en sockenbeskrivning där också klimat och väderlek beskrevs för åren 1751–1754. I mycket påminner hans uppställningar om dem som Leche publicerade några år senare. Erik Klingius var lantmätare och verksam i Malax, grannsocken till Laihela. Avsikten var att han skulle förbereda storskiftet i socknen. Samtidigt gjorde han meteorologiska observationer 1751–1781. Åren 1763–1766 var dock de noggrannaste. Under dessa år upptog tabellerna antalet dagar per år indelade enligt allmänna temperaturupplevelser såsom: *Heta, Dofvarma, Varma, Lindrig vinter, god, Skarp köld*. Indelningen var ägnad att ge vanligt allmogefolk en förklaring. Också vindstyrka och riktning antecknades, liksom nederbördsdagar och klara dagar. Lantmätaren Daniel Hall var verksam i Birkala. Där gjorde han meteorologiska observationer i tjuo års tid, 1762–1782. Datasammanställningen följde liknande grunder som de tidigare. Ytterligare kan nämnas de observationsserier som proviantmästaren Isaac Röngren i Lovisa redovisade för åren 1758–1765. En sammanställning av dessa observationer har gjorts av Osc.V. Johansson (Johansson, 1913).

Den 22 juni 1754 var Andreas Gudseus respondent då avhandlingen *Oförgripeliga Tanckar om Sättet at anställa METEOROLOGISKA OBSERWATIONER, och Theras Nyttia i OECONOMIEN* lades fram för granskning. Preses var Pehr Kalm. Noggrant beskrev avhandlingen hur observationerna skulle genomföras. Om temperaturmätningar nämndes följande: *The Termom: som hitföres af Tyskar, äro sällan at lita på. Then så kallade Swenska, är the bästa. The giöras förträffliga af H. Profess. LECHE här i Åbo*. I avhandlingen ingick en kort tabell över väderleken i Åbo under endast en vecka i juni månad 1754. Man får anta att detta utgjorde ett exempel på hur observationerna skulle presenteras.

Äktenskap och familj

Johan Leche ingick 1748 äktenskap med Helena Elisabeth Svenonius, född den 5 juli 1721 och dotter till räntmästaren (bokhållaren) i Lund, Christian Svenonius. Det nygifta paret kom till Åbo hösten 1648 där Leche tillträdde professuren i medicin. I äktenskapet föddes åtta barn, Brita Christina, Johan Christian, Clara Catharina, Maria Elisabeth, Brigitta Christina, Magnus Matthias, Amalia Margareta och Henrietta. Av dessa dog Brita Christina och Magnus Matthias i unga år.

Johan Leche dog på aftonen den 17 juni 1764. Han var då 59 år gammal. Anatomie och kirurgie professor Roland Martin höll den 27 februari 1765 ett minnestal över Leche inför Kungliga Vetenskapsakademien i Stora Riddarhus-Salen i Stockholm. Han beskrev Leche på följande sätt: *Dess kropps ställning var rak och högden nästan fulla 3 alnar. Utseendet var muntert: hullet mera fett, än magert: hyen mörklagd: ansigtet rent med stora ögon och något uphögd näsa, litet mera, än Platos hos Porta. Något var LECHE närmynd, men det var årsatt med den förmån, at Han aldrig behöfvt bruka glas-ögon, icke en gång för de finaste bokstäfver. Dess hörsel har varit stark; men ehuru god Dess smak varit för alt, som af Honom borde urskiljas och dömmas, så var Han dock ej fallen för Musik* (Martin, 1765).

Johan Leche hade ända till de sista åren varit stark och vid god hälsa. Småningom märkte han dock *at de unga åren hade en ända. Han blev ifrån denna tiden ovanligen trött, då*

Han gick på jagt, som eljest var valet af Hans rörelser. Sömn och matlust felade Honom icke, och sällan yttrade Han något lidande af sina krämpor; men året för det sista, började Han blifva gulblek och sinnet hemskt.

Under ett patientbesök tillsammans med assessor Haartman föll Leche plötsligt samman, men vaknade efter några minuter. Han berättade då att han en längre tid lidit av svindel och susning i öronen. Genom åderlätning och medicinering med läkeörter försökte man få lindring till stånd och detta gav ett visst svindelanfall igen och Leche *har efter det fallet ej med säkerhet kunnat gå, utan ville alltid hufvudet sedermera fortare, än den öfrige kroppen.* Också minnet började svika men han kom väl ihåg sina meteorologiska observationer. Så sent som ett par dagar före sin död tog han sig ut i trädgården för att göra väderleksobservationer. *Slutet på altsammans och hela Dess kära lefned ibland människor, blir en sömn-sjuka med en ständig Fe-*

ber, som dageligen på viss tid ökar sig, och emot alla naturliga medel, segrar ändteligen döden på Dess jordiska del, en afton den 17 Junii sistlidne.

Sonen Johan Christian Leche blev student vid Kungliga Akademien i Åbo den 28 mars 1761 och hade således ännu inte fyllt tio år vid inskrivningen. Sedan fadern dött 1764 och änkan skulle dra försorg om sex barn beslöt hon att flytta till Sverige. Respass erhöles 1767 där det konstaterades att hon är sinnad *at jemte sine Barn, Studenten Dn. Johan Christian Leche samt Jungfruerna Clara Catharina, Maria Elisabeta, Amalia Margareta, Christina och Henrietta Leche uppå Skeppet Nylands wapn härifrån boflytta till Wenersborg.* Efter detta fortsatte Johan Christian Leche sina studier vid Lunds universitet. Han avslutade sina dagar som bokhandelsbiträde i Lund där han dog den 12 november 1827.

Peter Holmberg

peter.holmberg@helsinki.fi

Litteratur

- von Bonsdorff, Bertel (1978). Läkare och Läkekunst i Finland under 300 År 1640-1940. Ekenäs Tryckeri Aktiebolags Förlag, 1978, 338 s.
- von Bonsdorff, Bertel (1975): *The History of Medicine in Finland 1828-1918.* The History of Learning and Science in Finland 1828-1918 No. 3. Societas Scientiarum Fennica, Helsinki, p. 309.
- Finlands Minnesvärde Män. Samling af lefnadsteckningar.* Första Bandet. J.C. Frenckell & Son, Helsingfors, 1853 och 1854.
- Gudseus, Andreas (1754): *Oförgräpelig Tanckar om Sätett at anställa METEOROLOGISKA OBSERVATIONER och Theras Nyttia i OECONOMIEN.* Akademisk avhandling framlagd till granskning den 22 juli 1754 med Pehr Kalm som preses, Åbo, 1754.
- Johansson, Osc.V. (1913): *Bidrag till Finlands klimatologi enligt äldre observationer. I-IV* Observationer på 1750- och 1760-talen i Laihela, Malaks, Birkala och Lovisa. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk, H. 76, N:o 1, 1913.
- Leche, Johan (1758a): *Anmärkning om Kryddgårdars vattnande uti torra Somrar.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XIX, 1758, 60-63, Stockholm
- Leche, Johan (1758b): *Ytterligare Försök, At utröna Quicksilfrets förhållande, i anseende til rymden, i hetta och köld.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XIX, 1758, 42-46, Stockholm.
- Leche, Joh. (1759a): *Ytterligare Försök öfver vattnande i Krydde-gårdar.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XX, 1759, 152-154, Stockholm.

- Leche, Joh., (1759b): *Beskrifning öfver et litet Djur, Som på Finska kallas Tuhcuri, samt Anmärkning om et annat Djur, af Hermelin-slätet.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XX, 1759, 302-305, Stockholm.
- Leche, Johan (1761): *Tal om Luftens beskaffenhet i Åbo, samt Huru Politien, i Samråd med Medicinen, bör förekomma Sjukdomar.* Tal hållet i Åbo den 28 juli 1761. tryckt i Stockholm, 1761.
- Leche, Johan (1762a): *Honungs-Daggens Historia.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XXIII, 1762, 87-104, Stockholm.
- Leche, Joh. (1762b): *UTDRAG af VÄDERLEKS JOURNALEN, Som Blifvit hällen uti Åbo, ifrån och med år 1750 til och med år 1761.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XXIII, 1762, 179-192, Stockholm.
- Leche, Johan (1762c): *UTDRAG af VÄDERLEKS JOURNALEN, Som blifvit hällen uti Åbo, ifrån och med år 1750, til och med år 1761.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XXIII, 1762, 302-313, Stockholm.
- Leche, Johan (1763a): *Utdrag af VÄDERLEKS JOURNALEN, Som blifvit hällen i Åbo, ifrån och med år 1750, til och med år 1761.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XXIV, 1763, 15-26, Stockholm.
- Leche, Johan (1763b): *Utdrag Af VÄDERLEKS JOURNALEN, Hällen i Åbo, ifrån och med år 1750, til och med år 1761.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XXIV, 1763, 100-107, Stockholm.
- Leche, Johan (1763c): *Utdrag af 12 års Thermometer-Observationer, gjorda i Åbo.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XXIV, 1763, 177-190, Stockholm.
- Leche, Johan (1763d): *Utdrag af 12 års Meteorologiska Observationer, gjorda i Åbo: Sjette och Sista Stycket.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XXIV, 1763, 257-268, Stockholm.

- Leche, Johan (1763e): *UNDERVISNING Om sätett, at förfärdiga Barometrar.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XXIV, 1763, 81-99, Stockholm.
- Leche, Joh. (1764a): *TANKAR, Om sätett at förekomma den Missväxt, som förorsakas af väta i Sånings-tiden.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XXV, 1764, 67-75, Stockholm.
- Leche, Joh. (1764b): *Tankar om rätta Skörde-tiden besynnerligen för Råg-sädet.* Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar, vol. XXV, 1764, 156-159, Stockholm.
- Martin, Roland (1765): *Aminnelse-Tal öfver för detta Kongl. Vetensk. Academiens Ledamot, Medicinæ och Anatomie Professorn vid Kongl. Akademien i Åbo, Herr Doctor JOHAN LECHE.* Hållet den 27 februari 1765, Kungliga Vetenskapsakademien, Stockholm, 46 s.
- Railo, J.E. (1996): *Johan Leche (1704-1764), lääkari ja luonnontieteilijä. Hippokrates, Suomen Lääketieteen Seuran Vuosikirja 13, 1996.*
- Slotte, K.F. (1898): *Åbo universitets Lärdomshistoria. 7. Matematiken och fysiken.* Helsingfors, 1898.
- Uddman, Isaacus (1753): *Novæ Insectorum Species.* Akademisk avhandling framlagd till granskning den 28 juni 1753 med Johanne Leche som preses, Åbo 1753.